

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
**“ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”**
(для спеціалістів)

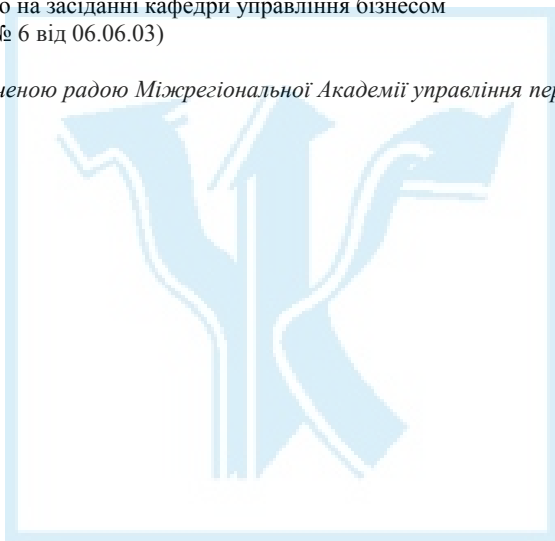
МАУП

Київ 2003

Підготовлено кандидатом медичних наук, доцентом *О. Г. Назаровою*

Затверджено на засіданні кафедри управління бізнесом
(протокол № 6 від 06.06.03)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Назарова О. Г. Навчальна програма дисципліни “Організація медичної та фармацевтичної діяльності” (для спеціалістів). — К.: МАУП, 2003. — 12 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Організація медичної та фармацевтичної діяльності”, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2003

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Якісне медичне і фармацевтичне забезпечення населення України визначено стратегічним завданням держави. Охорона здоров'я є однією з найскладніших і багаторівневих галузей. Сьогодення потребує реформування діяльності галузі, напрямками якого є впровадження нових форм організації медичної допомоги, перехід до загальної лікарської практики на зразок сімейного лікаря, багатоканальність фінансування медичної діяльності, акредитація та ліцензування медичних закладів. Пріоритетні напрямки розвитку галузі визначені Указом Президента України “Про основні напрямки соціальної політики на період до 2004 року”, висвітлені у Посланні до Верховної Ради “Україна: поступ у XXI століття” і сформульовані у міжгалузевій комплексній програмі “Здоров'я нації”. Реформи у суспільстві принесли деякі позитивні зміни у розвиток галузі охорони здоров'я. Посилились вимоги до оптимальних форм організації медичної допомоги та фармацевтичного забезпечення діяльності галузі. Здійснюється оптимізація та упорядкування мережі закладів охорони здоров'я та їх кадрового забезпечення, що підвищує роль якісної фахової підготовки медичного та фармацевтичного працівника на сучасному рівні.

Мета дисципліни “Організація медичної та фармацевтичної діяльності” — ознайомити студентів з організацією медичного забезпечення населення України і організацією діяльності основних типів закладів охорони здоров'я в умовах реформування галузі, а також сформувати практичні навички організації діяльності різних типів і видів закладів охорони здоров'я.

Основні завдання дисципліни:

- дати основні поняття про організацію медичного забезпечення дорослого населення та визначити основні види і типи закладів, що надають медичну допомогу;
- розкрити сутність амбулаторно-поліклінічної допомоги дорослому міському населенню, її розвиток і перспективи;
- висвітлити особливості фармацевтичного забезпечення і його перспективи;
- виявити закономірності організації стаціонарної допомоги, фактори, що впливають на її ефективність і шляхи реформування;
- ознайомити студентів з організацією первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини.

Дисципліна “Організація медичної та фармацевтичної діяльності” тісно пов'язана з іншими дисциплінами курсу і спрямована на формування фахівця-управлінця в галузі охорони здоров'я, який має сучасні знання реформування і функціонування галузі охорони здоров'я в ринкових умовах.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

№ пор.	Назва розділу і теми
	<i>I. Теоретичні основи медичної та фармацевтичної діяльності</i>
1	Типи і види медичних закладів
2	Особливості роботи мережі медичних закладів та їх працівників в умовах реформування галузі охорони здоров'я
3	Характеристика організації амбулаторно-поліклінічної допомоги дорослому міському населенню і основних видів закладів для її надання
4	Роль різних медичних закладів в наданні стаціонарної допомоги
5	Перехід до загальної лікарської практики на зразок сімейної медицини
6	Основи фармацевтичної діяльності
	<i>II. Практичні основи медичної діяльності</i>
7	Номенклатура закладів охорони здоров'я і лікарських посад
8	Міська поліклініка: завдання, структура
9	Стаціонар багатопрофільної лікарні: функції, структура

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Розділ I. Теоретичні основи медичної та фармацевтичної діяльності

Тема 1. Типи і види медичних закладів

Принципи та види лікувально-профілактичної допомоги дорослому населенню України. Типи і види закладів охорони здоров'я. Фармацевтичні заклади охорони здоров'я. Лікувально-профілактичні заклади.

Номенклатура закладів охорони здоров'я. Перелік лікарських посад.

Література [1; 2; 8; 10]

Тема 2. Особливості роботи мережі медичних закладів та їх працівників в умовах реформування галузі охорони здоров'я

Розмежування функцій медичних працівників залежно від участі медичних закладів у наданні медичної допомоги різного ступеня складності. Ліцензування та акредитація в галузі охорони здоров'я.

Література [3; 8–10]

Тема 3. Характеристика організації амбулаторно-поліклінічної допомоги дорослому міському населенню і основних видів закладів для її надання

Сучасні особливості зростання ролі амбулаторно-поліклінічної допомоги в первинному медико-санітарному забезпеченні населення. Недоліки позастанціонарної ланки медичної допомоги та перспективи її розвитку. Дільничний принцип обслуговування.

Література [3; 8–10]

Тема 4. Роль різних медичних закладів в наданні стаціонарної допомоги

Чинники формування потреби в стаціонарній допомозі. Обсяг і рівень госпіталізації, їх показники.

Фактори, що обумовлюють потребу в стаціонарній допомозі населення України. Функції сучасної лікарні за рекомендаціями ВООЗ.

Література [3; 8–10]

Тема 5. Перехід до загальної лікарської практики на зразок сімейної медицини

Визначення понять “сімейна медицина” та “сімейний лікар”. Актуальність впровадження сімейної медицини. Завдання сімейного лікаря, фахові обов'язки. Перехід від дільничного принципу обслуговування до сімейної медицини в Україні. Етапи впровадження загальної лікарської практики.

Література [1–3; 5; 6; 8–10]

Тема 6. Основи фармацевтичної діяльності

Перелік посад фармацевтичних працівників, що заміщуються фахівцями з вищою фармацевтичною освітою (провізори). Перелік фармацевтичних закладів охорони здоров'я. Визначення понять “аптека”, “лікарська аптека”, “фармацевтичне виробництво”. Завдання різних ти-

пів фармацевтичних закладів. Динаміка чисельності і організація роботи із медикаментозного забезпечення діяльності закладів охорони здоров'я.
Література [1; 2; 4; 10]

Розділ II. Практичні основи медичної діяльності

Тема 7. Номенклатура закладів охорони здоров'я і лікарських посад

Посадові обов'язки головного лікаря міської лікарні, завідувача відділення, лікаря стаціонару. Перелік лікарських посад у фармацевтичних закладах.

Література [8; 10]

Тема 8. Міська поліклініка: завдання, структура

Схема організації міської поліклініки відповідно до її завдань. Структура основних підрозділів. Основні розділи роботи дільничного лікаря-терапевта, лікаря кабінету інфекційних захворювань, лікаря-спеціаліста. Чинники, що впливають на ефективність роботи поліклініки.

Література [2; 4; 8; 10]

Тема 9. Стаціонар багатопрофільної лікарні: функції, структура

Схема організації багатопрофільної лікарні, структура стаціонару, функції приймального відділення і лікувально-діагностичних підрозділів. Організація роботи завідувача стаціонарного відділення, лікаря-ординатора. Чинники, що впливають на ефективність роботи стаціонару.

Література [4; 5; 10]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу з дисципліни “Організація медичної та фармацевтичної діяльності”. Виконання контрольної роботи сприятиме поглибленому вивченню основних тем курсу, формуванню практичних навичок з організації різних форм надання медичної допомоги.

Номер варіанта контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е	2
Є, Ж, З	3
І, І, Й, К	4
Л, М, Н	5
О, П, Р	6
С, Т, У	7
Ф, Х, Ц	8
Ч, Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи — поглибити і розширити спектр знань у галузі організації медичної та фармацевтичної діяльності в закладах охорони здоров'я на основі визначення основних форм надання медичної допомоги, а також сформувати у студентів вміння самостійно працювати з навчальною спеціальною літературою, законодавчими актами, штатними нормативами, обліковими документами та матеріалами власних досліджень у закладах охорони здоров'я.

Послідовність виконання контрольної роботи:

1. Індивідуальне завдання слід доповнити описово (словами) або схемами та цифрами.
2. Скласти список використаної літератури.
3. Посилання на облікові документи або звіти закладів охорони здоров'я потребують ксерокопій документів в додатках.
4. Додатки.

Контрольна робота повинна бути здана у строк, встановлений навчальним планом. Студенти, що не здали контрольної роботи, до заліку (іспиту) не допускаються. Контрольну роботу потрібно підписати і зазначити дату її виконання. При задовільному її виконанні контрольну роботу буде зараховано. За наявності зауважень викладача студент доопрацьовує роботу з урахуванням зауважень і здає її до деканату.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Навести схему структури денного стаціонару поліклініки.
2. Перелічити існуючі в Україні посади фармацевтичних працівників, які заміщуються фахівцями з вищою фармацевтичною освітою (провізор).

3. Фактори, що впливають на термін лікування хворого у стаціонарі і залежать від роботи лікарні.

Варіант 2

1. Згідно з переліком закладів охорони здоров'я скласти перелік фармацевтичних закладів.
2. Навести схему амбулаторії сімейного лікаря.
3. Дати визначення понять “хоспіс”, “лікарня”, “центр”, “здоров-пункт”.

Варіант 3

1. Навести схему стаціонару багатoproфiльної лікарні.
2. Дати визначення понять “лікарняна” або “міжлікарняна” аптека.
3. Завдання кабінету інфекційних захворювань поліклініки.

Варіант 4

1. Навести перелік закладів охорони здоров'я, що належать до типу 1.1. “Лікарняні заклади”.
2. Навести структуру денного стаціонару поліклініки.
3. Заклади, що посідають провідне місце у системі стаціонарної допомоги дорослому міському населенню.

Варіант 5

1. Дати визначення поняття “первинна медико-санітарна допомога”.
2. Навести схему основних підрозділів міської поліклініки.
3. Розділи роботи дільничного лікаря-терапевта.

Варіант 6

1. Визначити завдання, які виконує аптека як заклад охорони здоров'я.
2. Зазначити основні підрозділи стаціонару.
3. Підрозділи амбулаторії сімейного лікаря.

Варіант 7

1. Зазначити види та типи закладів охорони здоров'я.
2. Навести структуру денного стаціонару поліклініки.
3. Основні розділи роботи завідувача відділення стаціонару міської лікарні.

Варіант 8

1. Навести структуру підрозділів міської лікарні.
2. Навести динаміку змін забезпеченості аптечними закладами в Україні.
3. Заходи, що сприяють раціональному використанню ліжкового фонду лікарні.

Варіант 9

1. Навести основні відділення міської поліклініки.
2. Основні розділи роботи лікаря-ординатора стаціонару.
3. Якими закладами представлена наукова база фармацевтичної галузі?

Варіант 10

1. Навести розподіл аптечних закладів в Україні за формами власності (на 01.01.02).
2. Навести схему структури міської лікарні.
3. В яких закладах може працювати сімейний лікар?

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Охарактеризуйте організаційні принципи лікувально-профілактичної допомоги та фармацевтичного забезпечення.
2. Перелічіть види лікувально-профілактичної допомоги та заклади, що її надають, а також види фармацевтичних закладів.
3. Вкажіть фактори, що визначають потребу в стаціонарній допомозі (у тому числі у спеціалізованій), а також в забезпеченні ліками.
4. Які чинники впливають на формування потреби в медичному персоналі?
5. Охарактеризуйте види лікувально-профілактичної допомоги за ступенем складності та вкажіть, у яких основних закладах надається той чи інший вид допомоги.
6. Ліцензування та акредитація медичних і фармацевтичних закладів.
7. Охарактеризуйте методика акредитації медичних закладів.
8. Перелічіть посадові особи, які беруть участь в управлінні лікувально-профілактичними закладами, та зазначте, у чому полягають їх завдання.
9. Розподіл аптечних закладів за формами власності.

10. Чинники, що визначають роль амбулаторії і поліклініки у медичному забезпеченні населення.
11. Завдання міської поліклініки.
12. Характеристика основних розділів роботи поліклініки.
13. Структура поліклініки.
14. Формування штату поліклініки.
15. Функції реєстратури.
16. Переваги та недоліки дільничного принципу обслуговування населення.
17. Обов'язки дільничного терапевта та дільничної медичної сестри.
18. Визначення диспансерного методу, його принципи, етапи диспансеризації.
19. Принципи та методи відбору контингенту для диспансерного спостереження.
20. Види реабілітації, їх суть та організація медичної реабілітації.
21. Організація роботи кабінету інфекційних захворювань.
22. Призначення пункту невідкладної допомоги.
23. Значення стаціонарзамінюючої допомоги, її організаційні форми.
24. Функції та структура денного стаціонару.
25. Причини посилення окремих видів спеціалізованої допомоги в поліклініках, їх організаційні форми.
26. Завдання допоміжно-діагностичних підрозділів поліклініки.
27. Динаміка забезпеченості аптечними закладами в Україні.
28. Чинники, що впливають на потребу в стаціонарній допомозі.
29. Завдання міської лікарні.
30. Формування штату стаціонарів.
31. Структурні підрозділи стаціонару багатопрофільної міської лікарні.
32. Основні завдання приймального відділення.
33. Структурні підрозділи служби анестезіології та реанімації в лікарнях, їх основні завдання.
34. Засади формування відділень (палат) денного перебування та сестринського догляду, їх завдання.
35. Визначення потреби у створенні спеціалізованих медичних центрів, їх роль у медичному забезпеченні населення.
36. Виробництво фармацевтичних препаратів в Україні.
37. Завдання завідувача відділення стаціонару.
38. Зміст роботи лікаря-ординатора.
39. Завдання та зміст роботи середнього медичного персоналу стаціонарного відділення.

40. Заходи, що сприяють покращенню якості стаціонарної допомоги та ефективному використанню ліжкового фонду і забезпеченню ліжками.
41. Розподіл аптечних закладів в Україні.
42. Визначення поняття “первинна медико-санітарна допомога” (ПМСД).
43. Основні принципи ПМСД.
44. Чинники розвитку сімейної медицини.
45. Характеристика існуючих організаційних моделей роботи сімейних лікарів.
46. Приклади організації системи сімейної практики в різних країнах (Велика Британія, Скандинавські країни, США, Росія).
47. Фактичний стан ПМСД в Україні, її поетапне реформування на заходах сімейної медицини.
48. Завдання та зміст роботи сімейного лікаря.
49. Характеристика організаційні моделі сімейної медицини в Україні.
50. Підрозділи амбулаторій сімейної медицини в Україні.
51. Штатні посади працівників сімейної медицини.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (1994 р.).
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я (1992 р.).
3. Голяченко О. М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. — К., 1993. — Ч. 1.
4. Діяльність галузі охорони здоров'я за 2001 рік. — К., 2002.
5. Медицинская помощь на дому. Будущее стационара: Пер. с англ. — К., 1996. — 385 с.
6. *Общепрактическая* и семейная медицина: Пер. с нем./ Под ред. М. М. Комеха. — Минск, 1997. — 618 с.
7. *Отчет о мировом развитии* / Всемирный банк. — Вашингтон, 1998.
8. *Руководство к практическим занятиям по социальной гигиене и организации здравоохранения* / Под ред. Ю. П. Лисицина, Н. Я. Копытина. — М., 1984. — 399 с.
9. *Руководство по социальной гигиене и организации здравоохранения*: В 2 т. / Под ред. Ю. П. Лисицина. — М., 1987.
10. *Соціальна медицина та організація охорони здоров'я* / За ред. Ю. В. Вороненко, В. Ф. Москаленко. — К., 2000. — 670 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Організація медичної та фармацевтичної діяльності”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Організація медичної та фармацевтичної діяльності”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	6
Завдання для контрольних робіт	7
Контрольні питання	9
Список рекомендованої літератури	11

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. В. Медведєва
І. В. Хронюк
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1445

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП